Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Asiantuntijalausunto 1 (2)

11.3.2024

Puolustuspoliittinen osasto/Resurssipoliittinen osasto
Anna Hernberg
Niklas Backlund

Suuren valiokunnan työjaostolle

E 58/2023 vp Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029; tavoitteiden tarkennus puolustusministeriön osalta

Puolustusministeriö kiittää Suuren valiokunnan työjaostoa asiantuntijalausuntopyynnöstä ja esittää lausunnossaan seuraavaa:

Valtioneuvoston asettamiin avaintavoitteisiin EU-vaalikaudelle 2024-2029 sisältyy kokonaisturvallisuus ja vahvempi EU –osio, jonka pohjalta ennakkovaikuttamistavoitteita on puolustusministeriön osalta tarkennettu.

Puolustusministeriön ennakkovaikuttamisen painopisteet tulevaan strategiseen ohjelmaan ja tulevan komission työohjelmaan ovat seuraavat:

Vahvempi ja toimintakykyisempi EU turvallisuudessa ja puolustuksessa
Suomen etu on, että EU on turvallisuudessa ja puolustuksessa mahdollisimman vahva ja toimintakykyinen. Suomi tukee EU:n puolustusyhteistyön syventämistä laaja-alaisesti ja konkreettisesti. Kehittämisessä tulee huomioida sekä EU:n kyky globaalina toimijana että oman puolustuksen vahvistaminen.

EU-Nato ja EU-Yhdysvallat -yhteistyön tiivistäminen
Naton ja EU:n yhteistyön tulee olla luonteeltaan täydentävää ja koordinoitua. Suomi painottaa EU-Nato yhteistyötä erityisesti seuraavilla aloilla: suorituskyky-yhteistyö, innovaatiot, sotilaallinen liikkuvuus, harjoitukset ja synergiat joukkojen rotaatiossa. Suomelle on tärkeää, että sotilaallisen liikkuvuuden kehittämistavoitteet asetetaan korkealle ja Suomi pyrkii vaikuttamaan siihen, että sotilaalliselle liikkuvuudelle varataan riittävä rahoitus.

Suomi edistää EU:n ja Yhdysvaltojen tiiviimpää ja strategisempaa puolustusyhteistyötä. Turvallisuus- ja puolustusdialogia tulee vahvistaa niin sisällön kuin poliittisen painoarvon osalta.

EU-rakenteiden uudistaminen
EU-rakenteita tulee päivittää vastaamaan EU:n kasvavaa puolustusagendaa ja vahvistamaan EU:n toimijuutta turvallisuuden ja puolustuksen alalla: 1) perustamalla puolustusministereiden neuvostokokoonpano 2) varmistamalla, että puolustuksen tarpeet huomioidaan komission toiminnassa läpileikkaavasti ja komission puolustusosaamista vahvistetaan 3) nostamalla Euroopan parlamentin turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alavaliokunta SEDE varsinaisen valiokunnan tasolle

EU:n strategisen autonomian vahvistaminen
EU:n strategisen autonomian vahvistaminen turvallisuuden ja puolustuksen alalla on tärkeää etenkin seuraavilla aloilla: Euroopan puolustusteollisen ja teknologisen perustan vahvistaminen, jäsenmaiden suorituskykyjen kehittäminen, monikäyttöisiin toimintaympäristöihin pääsyn turvaaminen, strategisten riippuvuuksien vähentäminen esimerkiksi TKI-toimin ja kriittisten raaka-aineiden osalta.

Huoltovarmuusjärjestelyjen vahvistaminen
Suomi tukee EU:n resilienssin vahvistamista tavalla, joka huomioi kaikki politiikka-alat ja jossa puolustuksen tarpeet on läpileikkaavasti huomioitu. Suomi kannattaa EU- ja jäsenvaltiotasoisten

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö
PL 31
FI-00131 Helsinki
Finland

Käyntiosoite
Besöksadress
Office
Eteläinen Makasiinikatu 8
00130 Helsinki
Finland

Puhelin
Telefon
Telephone
0295 16001
Internat. +358 295 16001

Faksi
Fax
Fax
(09) 160 88244
Internat. +358 9 160 88244

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet
kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

huoltovarmuustavoitteiden asettamista oikeudellisesti sitovin järjestelyin. Toimitusketjujen turvaamisessa on huomioitava sotilaalliset vaatimukset ja niitä on voitava turvata tarvittaessa sotilaallisin toimin.

Pysyvä rakenteellinen yhteistyö
Suomi katsoo, että pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) tulisi huomioida turvallisuustilanteen huomattava heikentyminen ja vahvistaa Euroopan turvallisuutta ja puolustusta etenkin sotilaallisen huoltovarmuuden, kriittisen infrastruktuurin suojaamisen, avaruuspuolustuksen, hybridiuhkien sekä Euroopan puolustusteollisen pohjan ja tuotannon vahvistamisen osalta.

Teollisuus ja puolustuksen sisämarkkinat
EU:n puolustusteollisuusaloitteiden tulee tukea EU:n ja jäsenvaltioiden puolustuskyvyn tehostamista, suorituskykyjen kehittämistä ja lisätä yhteistoimivuutta (interoperability). Suomi tukee voimakkaasti puolustusteknologisen ja -teollisen yhteistyön tehostamista. Yhteishankinnat voivat olla yksi keino tässä.
Puolustustarvikkeiden yhteismarkkinoita kehittäessä Suomi edistää pk-yritysten pääsyä puolustusalan toimitusketjuihin sekä ajaa yritysten tasapuolisia toiminta- ja kilpailumahdollisuuksia.

EU:n kriisinhallinnan mukauttaminen toimintaympäristön muutoksiin
EU:n sotilaallisen kriisinhallinnan operaatioiden strategista vaikuttavuutta tulee parantaa ja niiden tulee soveltua käytettäväksi eri toiminta- tai yhteiskäyttöympäristöissä vastauksena eriasteisiin konflikteihin ja kriisitilanteisiin tarvittaessa myös EU:n lähialueilla. EU:n nopean toiminnan kyvyn (Rapid Deployment Capacity, RDC) tulee olla joustava ja riittävän vahva työkalu.

Ukrainan tukeminen
EU:n ja jäsenmaiden materiaaliapua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä esim. Euroopan rauhanrahaston ja EUMAM Ukraine –koulutusoperaation kautta. Suomi osallistuu aktiivisesti EU:n Ukrainalle antamien turvallisuussitoumusten toimeenpanoon. EU-jäsenmailla ja EUMAM Ukraine –operaatiolla on merkittävä rooli Ukrainan puolustussektorin uudistamisessa